

Omgekeerd werken

Raad Luistert
12 november 2024

SAMEN
BOUWEN
SAMEN
STERKER

Inhoud

- Aanleiding
- Wat is Omgekeerd werken?
- Plan van aanpak project Omgekeerd werken
 - Hoe gaan we het implementeren?
 - Omgekeerde verordening sociaal domein
- Wat betekent dit voor: inwoners, medewerkers, gemeenteraad
- Rol gemeenteraad en planning
- Vragen?

Inhoud

- **Aanleiding**
- Wat is Omgekeerd werken?
- Plan van aanpak project Omgekeerd werken
 - Hoe gaan we het implementeren?
 - Omgekeerde verordening sociaal domein
- Wat betekent dit voor: inwoners, medewerkers, gemeenteraad
- Rol gemeenteraad en planning
- Vragen?

Aanleiding van het project

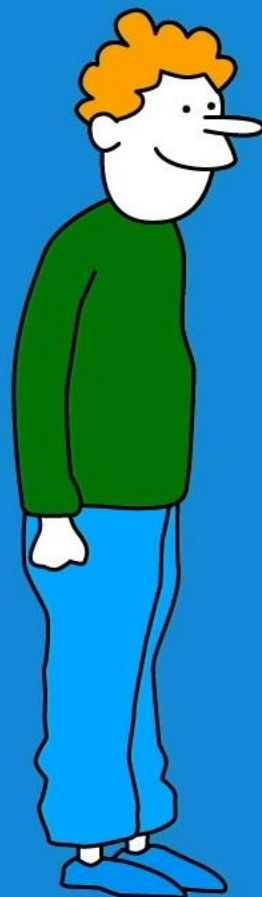
- Houdbaarheid van de basisondersteuning staat onder druk
 - Extramuralisering, dubbele vergrijzing, abonnementstarief, personeelstekort
 - Ravijn 2026
- Transformatie verder vormgeven vanuit visie Beleidskader Sociaal Domein (vastgesteld door gemeenteraad in 2021)

*“Iedereen in de gemeente Geertruidenberg doet naar vermogen mee,
en draagt naar vermogen bij”*

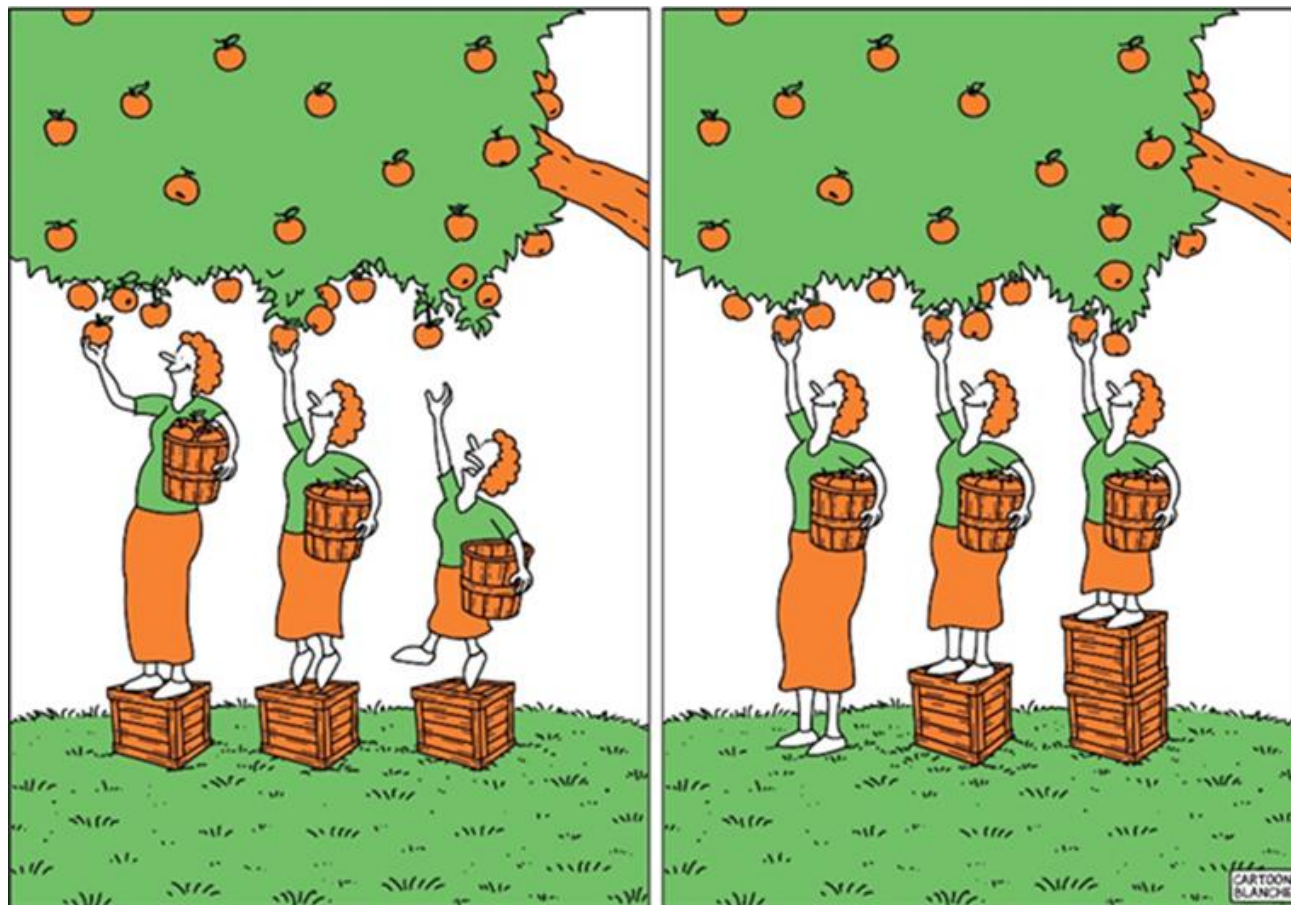
- Hulp en ondersteuning effectief, efficiënt en in samenhang organiseren met als doel inwoners op lange termijn zo goed mogelijk te helpen, zodat zij het uiteindelijk weer (zoveel mogelijk) zelf kunnen.
 - “Beweging naar de voorkant”
- Programma Mens & Zorg: projecten om transformatie vorm te geven

Inhoud

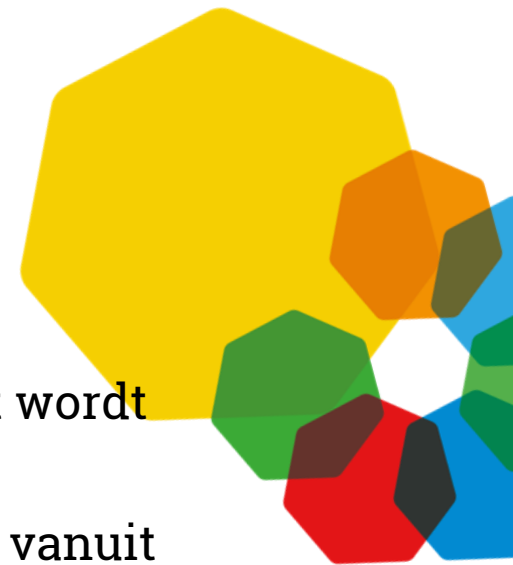
- Aanleiding
- **Wat is Omgekeerd werken?**
- Plan van aanpak Omgekeerd werken
 - Hoe gaan we hier komen?
 - Omgekeerde verordening sociaal domein
- Wat betekent dit voor: inwoners, medewerkers, gemeenteraad
- Rol gemeenteraad en planning
- Vragen?

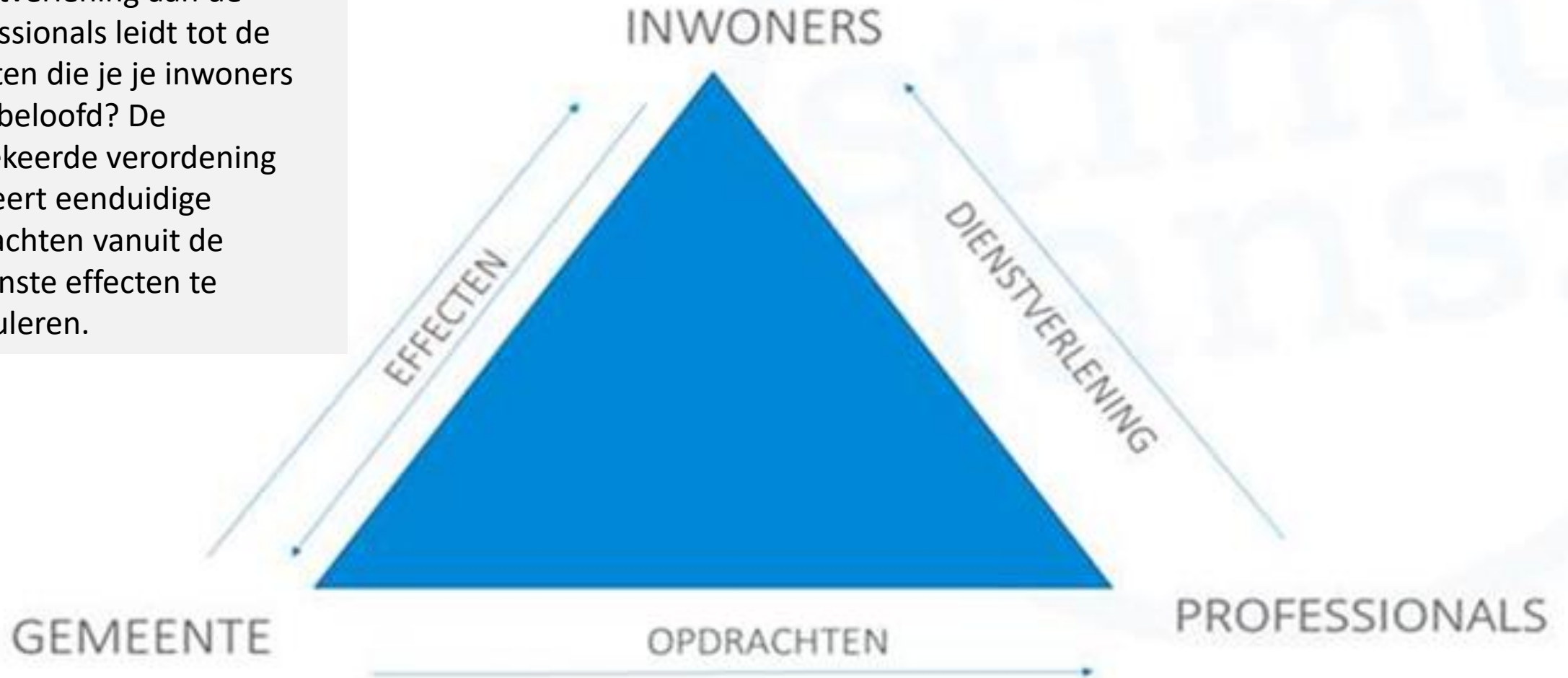
Wat is Omgekeerd werken?

- Hulpvraag van een cliënt wordt centraal gesteld
- We werken vraaggericht, vanuit datgene de inwoners écht nodig hebben.
- In beeld brengen van het te bereiken effect voor de inwoner.
- Werken vanuit de bedoeling in plaats van de letter van de wet.

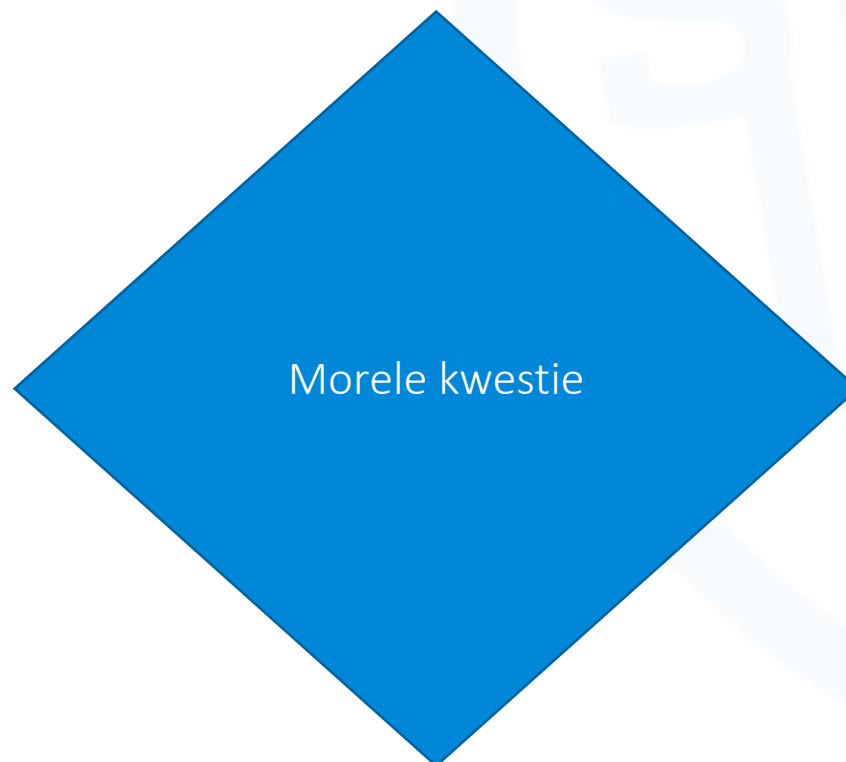

Hoe zorg je dat dienstverlening aan de professionals leidt tot de effecten die je je inwoners hebt beloofd? De omgekeerde verordening probeert eenduidige opdrachten vanuit de gewenste effecten te formuleren.

De ruit van waarden

Bij het nemen van (maatwerk-) besluiten baseer je je op publieke en organisationele waarden om willekeur te voorkomen. In de omgekeerde verordening leg je de organisationele waarden.

Publieke waarden
Rechtszekerheid
Basisvoorzieningen voor alle burgers

Organisationele waarden
Effecten
Efficiency
Klanttevredenheid

Professionele waarden
Deskundigheid
Loyaliteit
Beroepscode

Persoonlijke waarden
Respect
Betrouwbaarheid
Billijkheid

2021, Rob van Es
Ethiek: emoties & argumenten
Professionele morele besluiten nemen

De bedoeling van de wet (Grondwaarden)

WET	JEUGD	PARTICIPATIE	MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING	GEMEENTELIJKE SCHULD HULP	LEERPLICHT EN PASSEND ONDERWIJS
basis	Gezond en veilig opgroeien	Bestaansminimum	Meedoen aan maatschappelijk leven	Ondersteuning bij financieel beheer	Onderwijs voor alle jongeren
complementair	Jongeren en hun ouders zijn in eerste plaats verantwoordelijk voor gezond en veilig opgroeien	Overheid vult aan op middelen die zelf verworven kunnen worden	Van burgers wordt verwacht dat zij zelf zoveel mogelijk oplossen en organiseren	Burgers moeten in eerste plaats zelf hun financiën regelen	Jongeren en ouders zijn in eerste plaats verantwoordelijk voor behalen onderwijs behalen startkwalificatie
Bevorderen zelfredzaamheid	Regie over eigen leven	Bij voorkeur door betaald werk, anders door vrijwilligerswerk of tegenprestatie	Zo lang mogelijk in eigen leefomgeving	Regie over financiën	Vorbereiden op maatschappij en arbeidsmarkt

De omgekeerde toets[©]

Een nieuwe kijk op het toepassen van wet- en regelgeving

1 Effect

- Wat wil de inwoner samen met jou bereiken?

2 Grondwaarde

- Kunnen we ondersteuning bieden vanuit de grondwaarde van de wetgeving?

3 Ethiek

- Bekijk de effecten op korte en lange termijn, voor de inwoner en de omgeving.
- Mogelijk- en vaardigheden van de inwoner: gaat het werken?
- Leidende werkprincipes en uitgangspunten van gemeente.
- Financiën van de gemeente.
- Is het zuiver in de bedoeling?
- Wat gebeurt er als ik niets doe?

4 Randvoorwaarden

- Wat zijn de juridische randvoorwaarden om de oplossing mogelijk te maken?

Met Omgekeerd werken kunnen we:

- Maatwerk bieden zonder willekeur, omdat we aansluiten bij de grondwaarden van de wetten in het sociaal domein.
- De transformatie in sociaal domein verder vormgeven (voorliggend, systemisch en preventief werken)
- Beter integraal werken
- Efficiënte en effectieve zorg bieden, waar inwoners op de lange termijn het meest mee geholpen zijn.

Inhoud

- Aanleiding
- Wat is Omgekeerd werken?
- Plan van aanpak project Omgekeerd werken
 - Hoe gaan we het implementeren?
 - Omgekeerde verordening sociaal domein
- Wat betekent dit voor: inwoners, medewerkers, gemeenteraad
- Rol gemeenteraad en planning
- Vragen?

Achtergrond van het project

Kaders rondom Omgekeerd werken zijn al vastgesteld door gemeenteraad

In Beleidskader Sociaal Domein (2021) staat:

- We gaan werken met de Omgekeerde Toets
- Er komt een Integrale/Omgekeerde verordening Sociaal Domein

In het Programma Mens & Zorg (2023) staan projecten om transformatie in sociaal domein verder vorm te geven. Een van de project is het Omgekeerd werken.

Plan van aanpak project Omgekeerd werken

1 januari 2024:

start project Omgekeerd werken met *Definitiefase*

1. Keuze voor methodiek van Omgekeerd werken
2. Definitie van Omgekeerd werken
3. Bevindingen op werkvloer en behoeften vanuit medewerkers

Plan van aanpak: vastgesteld door college in september 2024

Hoe gaan we het Omgekeerd werken implementeren?

- Training Omgekeerd werken
- Ambassadeurs Omgekeerd werken
- Casuïstiekoverleg sociaal domein
- Werkafspraken maken en vastleggen
- Doorbraakfonds opstellen met partners en integraal budget sociaal domein
- Sociale kaart
- Aanpassingen in ICT-systemen, formulieren, brieven e.d.
- (Omgekeerde) Verordening sociaal domein

Omgekeerde verordening sociaal domein

Is een verordening die:

- Integraal is,
- Uitgaat van de vraag van de inwoner
- Waarin het effect voor de inwoner centraal staat,
- Die leesbaar is voor de gemiddelde inwoner.

Een omgekeerde verordening gaat uit van de hulpvraag van de inwoner en niet van de wet. De indeling op de wet is losgelaten, het probleem zoals de inwoner dat ervaart is gevolgd, het effect voor de inwoner staat voorop.

De verordening sociaal domein bevat de beleidsterreinen: Jeugd, Wmo, Sociale Zaken (Participatie & Inkomen, schuldhulpverlening), Inburgering, Burgerparticipatie & Inspraak.

Omgekeerde verordening sociaal domein

Artikel 11. Inhoud beschikking

1. In de beschikking tot verstrekking van een maatwerkvoorziening wordt in ieder geval aangegeven of deze als voorziening in natura of als pgb wordt verstrekt en wordt tevens aangegeven hoe bezwaar tegen de beschikking kan worden gemaakt.
2. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in natura wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
 - a. welke de te verstrekken voorziening is en wat het beoogde resultaat daarvan is;
 - b. wat de ingangsdatum en duur van de verstrekking is;
 - c. indien van toepassing de termijn waarop een voorziening technisch is afgeschreven;
 - d. hoe de voorziening wordt verstrekt, en
 - e. indien van toepassing, welke andere voorzieningen relevant zijn of kunnen zijn.
3. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
 - a. voor welk resultaat het pgb moet worden aangewend;
 - b. welke kwaliteitseisen gelden voor de besteding van het pgb;
 - c. wat de hoogte van het pgb is en hoe hiertoe is gekomen;
 - d. wat de duur is van de verstrekking waarvoor het pgb is bedoeld;
 - e. de voorwaarden voor uitbetaling van het persoonsgebonden budget en de wijze van uitbetaling van het persoonsgebonden budget en
 - f. de wijze van verantwoording van de besteding van het pgb.
4. Als sprake is van een te betalen bijdrage wordt de client daarover in de beschikking geïnformeerd.

7.9.3

BESLUIT

Wgs

- 1 De gemeente informeert de inwoner die hulp kan krijgen over de manier waarop de hulp wordt gegeven.
- 2 De gemeente stuurt iedere inwoner die geen hulp kan krijgen een brief waarin staat waarom er geen hulp wordt gegeven.

8.2

HULP IN GELD

Wmo PW IOAW IOAZ Gemeentewet Aub

- 5 De gemeente kan een besluit nemen om betalingen te doen, zonder dat de inwoner daar met een brief over wordt geïnformeerd. De gemeente stelt de inwoner dan op een andere geschikte manier op de hoogte van het betalingsbesluit.

Inhoud

- Aanleiding
- Wat is Omgekeerd werken?
- Plan van aanpak project Omgekeerd werken
 - Hoe gaan we het implementeren?
 - Omgekeerde verordening sociaal domein
- Wat betekent dit voor: inwoners, medewerkers, gemeenteraad
- Rol gemeenteraad en planning
- Vragen?

Wat betekent dit voor:

Inwoners

- We bieden maatwerk, waardoor we beter passende ondersteuning bieden. Zorg en ondersteuning is op lange termijn meest passend voor hulpvraag.
- Er kan onderscheid ontstaan tussen inwoners
- Communicatietraject rondom bewustwording en wat mensen kunnen verwachten

Wat betekent dit voor:

Medewerkers

- Grote cultuurverandering voor de medewerkers
- Breder kijken naar de hulpvraag en breder afstemmen met collega's aan de voorkant
- Zullen vaker moeilijke gesprekken moeten voeren en NEE verkopen
- Tijd en ruimte voor medewerkers om de nieuwe werkwijze in de vingers te krijgen én fouten te mogen maken
- Gaandeweg bijsturen op basis van ervaringen en behoeften medewerkers

Ook onze partners moeten mee veranderen. Dit vraagt tijd en afstemming

Wat betekent dit voor:

Gemeenteraad

- Draagvlak vanuit bestuur en management voor de nieuwe werkwijze en de gevolgen ervan voor inwoners
- Vragen van inwoners op constructieve manier aanhoren
- Het gesprek aangaan over zelfredzaam en samenredzaamheid
- Vertrouwen in professionaliteit van consultants; wij willen juist ongelijkheid voorkomen

Inhoud

- Aanleiding
- Wat is Omgekeerd werken?
- Plan van aanpak project Omgekeerd werken
 - Hoe gaan we het implementeren?
 - Omgekeerde verordening sociaal domein
- Wat betekent dit voor: inwoners, medewerkers, gemeenteraad
 - Rol gemeenteraad en planning
- Vragen?

Rol gemeenteraad & Planning

Vaststellen uitgangspunten / kernwaarden Omgekeerde verordening sociaal domein:

- Raad Debatteert 23 januari 2025
- Raad Besluit 3 februari 2025

Besluitvorming over Omgekeerde verordening sociaal domein:

- Raad Debatteert 24 april 2025
- Raad Besluit 8 mei 2025

Afronding project Omgekeerd werken omstreeks 1 juli 2025

**Dank voor uw
aandacht!**

Vragen?